

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410266 Hängdovakärret

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0410266 Hängdovakärret

Kommun: Olofström

Områdets totala areal: 2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2006-05-01, SCI: 2007-11-01, SAC: 2014-01-16, regeringsbeslut M2013/2696/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7160 - Källor och källkärr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Hängdovakärret bidrar till att uppfylla miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

I Natura 2000-området Hängdovakärret är det prioriterade bevarandevärdet det hydrologiskt intakta källkärret med sin speciella flora av främst kärllväxter och mossor. Hängdovakärret är Blekinges finaste exempel på källkärr. Det är av högsta klass i länets våtmarksinventering (VMI), och ingår i den nationella myrskyddsplanen. En mindre del av området är klassad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Hela området är biotopskyddsområde.

Beskrivning av området

Hängdovakärret är ett sluttande källkärr, beläget på Ryssbergets norra del strax väster om Jämshög i Olofströms kommun. Kärret börjar med en källa i sluttningens övre del, och har ett kraftigt vattenflöde. Inom kärrområdet finns både öppna ytor (mest i övre delen) och ytor med trädskikt av klibbal och glasbjörk.

I fältskiktet finns bl a ett stort bestånd av myrlilja, samt arter som kambräken, spindelblomster, korallrot och slidstarr. Bottenskiktet hyser en stor artrikedom av mossor, däribland över 15 olika arter av vitmossor. Bland övriga mindre vanliga mossor märks hednervmossa och skuggmossa samt levermossorna flikbålmossa och fetbålmossa. Bland intressantare lavar har glansfläck och kupig skrynkellav påträffats. Svampen klubbmurkling förekommer rikligt. Hela kärret är omgivet av ädellövskog, med bok som huvudträslag.

Vad kan påverka negativt

Våtmarker:

- Dikningsåtgärder eller andra ingrepp i områdets omedelbara närhet som skulle kunna påverka hydrologin i kärret negativt.
- Spridning av kalk, aska eller gödningsmedel i anslutning till området, som bland annat skulle riskera att skada kärrets flora eller fauna.
- Terrängkörning med fordon, exempelvis skogsmaskiner, inom området som skulle riskera att ge körskador i kärret.
- Igenväxning av kärrets öppnare delar, som skulle kunna påverka artsammansättningen i fält- och bottenskiktet.

Skog:

- Skogsbruksåtgärder i direkt anslutning till kärret som skulle kunna påverka naturvärdena negativt (exempelvis körskador i samband med skogsavverkning).

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:

Hängdovakärret omfattas i sin helhet av naturvårdsavtal mellan fastighetsägaren och Skogsstyrelsen. Avtalet gäller i 50 år (från och med den 3/2 2004).

Behov av skötselåtgärder:

Röjning i den igenväxande delen av det öppna kärret är mycket angelägen.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**7160 - Källor och källkärr**

Areal: 2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Ett kraftigt sluttande källkärr med såväl öppna som skogtäckta delar (sumpskog). De öppna delarna domineras dels av starrvegetation och vitmossmattor, men innehåller även stora ytor med heltäckande myrlilja. I den övre delen, nära källan, finns en rik förekomst av kambräken samt mindre bestånd av spindelblomster. I sumpskogspartierna längre ner i sluttningen växer bland annat korallrot.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en areal av minst 2,0 hektar. Den ska vara fri från diken med avvattande effekt, och ha minst 0,5 hektar öppen kärryta.

Kärrets öppna delar ska vara fria från igenväxningsvegetation som uppväxande sly, buskar och ungräd. De typiska arterna myrlilja och kambräken ska ha stabila förekomster i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men en fortgående igenväxning i kärrets öppna-halvöppna delar gör att det kommer att försämrats om inte röjningar genomförs.

Dokumentation

- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-02-04).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1994. Våtmarker i Blekinge.
- Marklund, S. 1984. Hängdovakärret - Naturinventering. Länsstyrelsen i Blekinge län. Meddelande 1984:1. Opublicerat manuskript.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 1992. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 84-1992.
- Skogsstyrelsen. 1996. Sumpskog. ObjektID 030473151.
- Skogsstyrelsen. 2004. Naturvårdsavtal. SK 74-2004.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta.

